

На основу члана 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", бр. 10/13,142/14,103/12 и 101/16, 35/2023, 92/2023 и 94/2024), члана 40. став 1. тачка 6. Статута града Зајечара („Сл. лист града Зајечара“ број 4/19 и 67/21) и члана 7. Одлуке о оснивању Буџетског фонда за развој пољопривреде града Зајечара („Сл. лист града Зајечара“ број 14/15 и 34/17), Скупштина града Зајечара, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број: 000488195 2025 14840 007 000 000 001 од 25.02.2024. године, на седници одржаној _____ 2025. године, донела је

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ
РАЗВОЈА ЗА ГРАД ЗАЈЕЧАР ЗА 2025. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Град Зајечар се налази у централном делу Тимочке Крајине и обухвата Зајечарску котлину, источни део Црноречке и северни део Књажевачке котлине, као и јужне делове Неготинске Крајине. Град Зајечар, географски, административни, политички и културни центар Зајечарског управног округа, налази се у Зајечарској котлини на 11 км од границе са Бугарском у међуречју и на саставцима Црног и Белог Тимока. На територији Града Зајечара преовлађује брдско-планинско земљиште, са зајечарском котлином у центру. Територију града Зајечара пресецају Црни и Бели Тимок, који се код Вражогрнца спајају у Велики Тимок. Ове три реке чине основу речног система Тимок, који чини основу хидрографске мреже овог краја. Поред њих, територију пресецају мање речице (Лубничка река, Леновачка река, Горња Бела Река, Ласовачка река и др.). На територији града нема природних језера, али постоје вештачка (акумулациона) језера: Грлишко, Рготско, језеро Совинац. Грлишко и језеро Совинац служе за водоснабдевање, док је Рготско језеро настало сакупљањем воде у ископима (мајданима) кварцног песка код села Рготине. На територији Зајечара позната су два термоминерална извора: Гамзиградска Бања и Николичево.

Табела 1. Зајечар: општи географски и демографски подаци (РЗС, попис 2022)

Број насеља	42
Број становника	47991
Број становника - рурална средина	15543
Број становника - градска средина	32448
Површина	1069 км ²
Удаљеност од главног града	240 км

Природни услови и животна средина: Основне карактеристике стања животне средине у региону града Зајечара могуће је процењивати на основу различитих критеријума. Посматрано са становишта

питања која се односе на животну средину, специфичности региона одређене су највећим делом, географским положајем региона, природним богатствима и наслеђем индустријског развоја. Посебан значај за очување животне средине има чињеница да су сва четири „стратешка приоритета развоја“ региона: 1) пољопривреда и прерада хране, 2) енергетика заснована на обновљивим изворима енергије, 3) туризам и 4) експлоатација и прерада минералних сировина, непосредно повезани са проблемом животне средине. Имајући у виду да се стратешки приоритети развоја региона највећим делом поклапају са приоритетима привредног развоја државе у целини, нема дилема да решавање појединих питања у области животне средине зависи од мера и инструмената које се предузимају на националном нивоу. Управљање отпадом на територији Зајечара потребно је значајно унапредити у наредном периоду. Ипак, према проценама, стање животне средине у региону града Зајечара се може означити као хетерогено. Планина Тупижница, северозападни обронци Старе планине, планина Дели Јован као и друга брдско планинска подручја представљају еколошки понос регије. С друге стране девестирана су подручја око тока Борске реке изазване експлоатацијом минералних сировина и прерадом руде у Бору. Најзначајнија питања у области животне средине су квалитет вода, квалитет ваздуха и стање земљишта. Квалитет вода: Анализирајући квалитет вода на територији града Зајечара морамо да узмемо у обзир следеће водне ресурсе: • Реке Црни, Бели и Велики Тимок са својим сливовима. Воде Великог Тимока (Тимок) после улива Борске реке оптерећене су тешким металима пореклом од отпадних вода из погона Борског рудника. • Акумулацију „Грлиште“ са сливом, • Акумулациона језера: Совинац, Воденичка река и Чокарош. Регион је хетероген према укупним природним карактеристикама. Разноврсност климатских прилика, разуђеност рељефа, опсег надморске висине као и утицај околног подручја, доприносе значајној биолошкој разноврсности на појединим подручјима слива Тимока. Равничарски предели и интензивно коришћење земљишта условили су значајне промене у природним стаништима у доњем делу слива Тимока. Последњи остаци шумске вегетације очувани су у уским појасевима и зонама дуж реке. Обале реке су ограничено доступне људима јер представљају граничну зону. Вода је један од најважнијих природних ресурса чији се недостатак већ региструје у многим деловима света. Због тога је од великог значаја заштита расположивих вода од загађивања, као и њихово рационално коришћење. Систем за водоснабдевање града Зајечар и појединих сеоских насеља састоји се из два изворишта акумулације "Грлиште" и карстно врело "Тупижница" и постројења за пречишћавање воде и резервног изворишта - бунара у приобаљу Белог Тимока. Акумулација "Грлиште" као део система за водоснабдевање града Зајечара и околних сеоских насеља формирана је као површинска акумулација у коју се уливају Ласовачка и Ленвачка река. • Стање земљишта - основни типови земљишта на подручју општине су: - Смоница - плодно земљиште, тешког механичког састава, реакције земљишта 5-6 пх, сиромашно фосфором, средње обезбеђено калијумом и добро обезбеђено хумусом. - Смеђе кисело земљиште - лако земљиште, плитко, сиромашно НПК, киселе реакције земљишта. - Алувијална земљишта - лака за обраду, добро обезбеђена хранљивим састојцима и погодна за производњу интензивних култура. На територији Зајечара није успостављен континуирани мониторинг земљишта. • Климатске карактеристике -Град Зајечар се налази у континенталном климатском појасу. Клима је влажно умерена, са топлим и сувим летом и умерено хладном зимом, шта указује да Зајечар и околина имају умерено континенталну климу. Најхладнији месеци су у просеку јануар (са просечном температуром ваздуха 0,8 °С) и фебруар, а најтоплији јул (са просечном температуром ваздуха 22,6 °С). У последњој деценији клима се знатно изменила. Присутне су њене варијације које указују да више нема прецизног временског периода у којем траје зима или лето, као што је то било раније. Према званичним подацима РХМЗ-а, 2023. година била је најтоплија у Србији од 1951. године. Све топлије године како код нас тако и глобално, показатељ су климатских промена које су све интензивније и које ће у будућности јако утицати на сектор пољопривреде. У зајечарском басену дувају ветрови слични кошави, најчешће североисточни, док повремено дувају ветрови са правца Карпата и Старе планине. Олује са градом као последица климатских промена јављају се све чешће и причињавају значајне штете. Велика оштећења на усевима и објектима нанело је олујно невреме са градом у јулу 2023. године. Заштиту од града спроводи Републички хидрометеоролошки завод, преко мреже противградних станица које су распоређене по зајечарским селима. Током године укупне падавине у вишегодишњем просеку износе око 600 мм. Присутне су њене варијације које указују да више нема прецизног временског периода у којем траје зима или лето, као што је то било раније. Сада су летњи месеци изузетно жарки са дневним температурама које достижу и преко 40°Ц, док су ноћи у просеку свеже. Зиме су благе и са мало падавина, али у појединим периодима температура силази и преко 15°Ц испод нуле.

табела 2. Подаци са метеоролошке станице Зајечар (РХМЗ)

надморска висина	144 м
Географска дужина	22°18E
Географска ширина	43°53N

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Становништво је најважнији фактор укупног развоја града. Град Зајечар карактерише процес демографског пражњења. Укупан број становника константно се смањује, посебно број радно способног становништва и младих. Град Зајечар обухвата једно градско и 41 сеоско насеље у којима живи 47.991 становник (према резултатима пописа 2022. год) . Територија града Зајечара обухвата 29.47% територије Зајечарског округа, као и 1.21% од укупне територије Републике Србије Изузев самог града сва остала насеља су сеоска. У погледу броја становника и величине сеоских насеља ова села су различитог типа. Према броју становника, највећа насеља су: Велики Извор (2.036), Грљан (1.914), Звездан (1.414), Рготина (1.017), Вражогрнац (865) и Велика Јасикова (506), док на другој страни нека насеља имају близу стотинак становника: Лесковац (41), Прлита (89), Јелашница (66) итд. Према попису из 2022. године градско насеље Зајечар има укупно 32.448 становника, што чини 67,60% од укупног броја становника Зајечарског округа, а са 0.72% у укупном броју становника Републике Србије. Демографску слику Зајечара карактеришу смањење природног прираштаја, неповољна миграциона кретања, старење становништва, а све то за последицу има демографско пражњење ових простора. Овај тренд је посебно изражен у руралном подручју, пре свега у селима подтипичног реона и селима која се граниче са општином Неготин, на северу Зајечарског округа. Просечна старост становништва је 48 година, што је изнад просечне старости у Србији која износи 43,5 година. Негативни трендови утичу и на умањење радно способног дела популације становника. Ипак, доминантан број становника спада у категорију радно способног становништва (15-64 година - 61,4%).

Диверзификација руралне економије: Одржање и побољшање социјалних и економских услова живота, посебно у удаљеним руралним областима која су највише погођена депопулацијом, и на тај начин осигурање животности села, јесте основни циљ диверзификације руралне економије. Инвестирање у руралну економију и у руралне заједнице је од виталне важности за повећање квалитета живота у руралним областима, преко побољшаног приступа основним јавним услугама и повећању могућности за запошљавање и samozapošljavanje становништва руралних подручја, а посебно младих људи и жена. Прављење руралних подручја атрактивнијим такође тражи промоцију одрживог раста и генерисање нових могућности, као и олакшање приступа новим информационам и комуникационим технологијама. Диверзификација самих пољопривредних газдинстава ка непољопривредним активностима, помоћ за непољопривредне активности и јачање веза између пољопривреде и других сектора руралне економије имају посебно важну улогу у томе. Неопходно је напоменути да је реални број незапослених вероватно мањи од приказаног због чињенице да се значајан број становника града Зајечара бави пољопривредом или неким услужним делатностима које нису регистроване. Према попису из 2022. године од укупног броја евидентираних незапослених лица (3.630 лица) највише је лица између 40 и 54 година старости (1.361 лице незапослено). Од већих привредних субјеката на територији града послују стране компаније: "Heineken Србија", „Аптив“ и „ТФ кабле“ Домаће компаније су „Техномедиа“ , „Делта Аграр“, "Агромаркет" „Тел-Кабл“ и други мањи привредници. Од рудника: рудник антрацита "Вршка Чука" у Прлити, рудник лигнита "Лубница" у Лубници и кварцног песка "Србокварц" у Рготини. Највећи број привредних субјеката који послују на територији Зајечара су мала и средња предузећа која се баве трговином, угоститељством и услугама али су заступљени и у другим сферама привреде (здравству, стоматологији, ветерини, информисању и др.).

Рурална инфраструктура: У периоду који је иза нас реализовани су бројни пројекти из области комуналне инфраструктуре, социјалне политике, пољопривреде, културе и спорта.- Град Зајечар је заједно са Републиком Србијом и ЈП "Путеви Србије", у претходних неколико година уложио више од 640 милиона динара у сређивање локалних и државних путева. Тренд оваквих инвестиција биће настављен и у наредном периоду. Магистрални пут Зајечар-Београд је у задовољавајућем стању, док су магистрални путеви Зајечар-Неготин и Зајечар-Књажевац у потпуности реконструисани, што је утицало на побољшање квалитета живота мештана села која су позиционирана уз ове путеве. Међутим, села која су

удаљена од ових главних саобраћајница, а удаљена и од града имају дотрајалу путну мрежу, а самим тим и отежану саобраћајну комуникацију. Град Зајечар улаже средства и у сређивању ових путева. Асвалтиран је пут у дужини од 24 км између села Вратарница-Заграђе-Мариновац-Врбица- Селачка где је изграђена нова путна мрежа. На потезу села Салаш-Глоговица-Дубочане-Мала Јасикова урађен је нови асвалтни пут у дужини од 18 км. У многим селима урађена су асвалтирања краћих деоница које су биле у лошем стању јер годинама уназад није било улагања у сеоску путну инфраструктуру у овом делу Србије. Мрежа атарских путева је услед неадекватног одржавања у прилично лошем стању. Локална самоуправа у сарадњи са Министарством пољопривреде и заштите животне средине улаже у поправку и санацију атарских путева. У 2022. години уложено 3,6 милиона динара у сређивање атарских путева. У 2024. години уз помоћ Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и ЈП „Путеви Србије“, реализован је пројекат Салашка петља - Брусничка петља у вредности преко 100 милиона динара. У 2025. години настављају се инвестициони радови на одржавању зграде Основне школе „Јеремија Илић-Јегор“ у Рготини. Настављају се и инвестициона улагања у домове културе и месне канцеларије по селима зајечарске општине. У току 2024. године покренути су радови на сређивању омладинског простора у селима Гамзиград, Салаш, Вражогрнац и Лесковац. Водоводну мрежу из градског водовода имају следећа села: Леновац, Горња Бела Река, Лесковац, Грлиште, Грљан, Вратарница, Вражогрнац, Рготина, Трнавац, Николичево, Чокоњар, Јелашница, Шљивар, Лубница, Планиница, Звездан, Гамзиград, Гамзиградска Бања, Велики Извор, Халово, Градсково и Шипиково. Остала сеоска насеља имају своје интерне водоводне мреже, које су углавном грађене пре више деценија и функционишу са више или мање проблема.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Зајечар са околином има све природне услове за развој пољопривреде. У долинама река Црни и Бели Тимок изразито плодно земљиште и могућност наводњавања омогућавају развој ратарства (у оквиру њега и повртарства), док брдско- планинско земљиште (подтупижнички крај, обронци Дели Јована и др.), са великим бројем пашњачких површина, омогућавају успешан развој сточарства. Богатство шума и ловних подручја омогућавају развој лова, док је риболов заступљен на акумулационим језерима и рекама. Пласман производа је могућ у великим потрошачким центрима (Зајечар, Бор, Неготин, Књажевац), који су на кратким удаљеностима од пољопривредних рејона и повезани путном и железничком мрежом. Укупне земљишне површине на подручју града Зајечара износе 106.807,81 хектара. Од укупне површине расположивог пољопривредног земљишта 47.682 ха се налази код РПГ, а од тога у коришћењу је 29.474 ха и налази се код 4.979 пољопривредних газдинстава. За територију Зајечара карактеристичан је велики број типова и варијетета земљишта. Међу овим доминирају смонице, алuviјални наноси, смеђа кисела и лесивирани земљишта, псеудоглеји, планинска и кречњачка земљишта. Поред ових, присутна су и земљишта оштећена отровним гасовима и флотацијским материјалом. У зависности од типа, начина експлоатације и пољопривредне културе која се узгаја, плодност је различита. У целини, земљишта су слабо обезбеђена калцијумом, слабо киселе реакције, слабо до средње обезбеђена хумусом. Садржај фосфора и калијума у земљиштима варира у широким границама, а најчешће су средње, или слабо обезбеђена.

Табела 3. Коришћено пољопривредно земљиште - подела по намени (*Попис пољопривреде 2023)

	ПГ	КПЗ укуп но (ха)	окућни ца - ПГ	окућни ца - ха	орани це и баште ПГ	орани це и баште - ха	ливаде и пашња ци - ПГ	ливаде и пашња ци - ха	воћња ци - ПГ	воћња ци - ха	виногра ди - ПГ	виногра ди - ха	расадни ци ПГ	расадни ци ха
Град Зајеч ар	497 9	2947 4	3332	232	4184	20109	30789	7050	1813	1709	1397	371	4	1

Вишегодишњи засади: Од вишегодишњих засада најзаступљенији су воћњаци и виногради. Према подацима из пописа пољопривреде 2023. године, воћњаци се простиру на 1.709 хектара са следећом заступљеношћу воћних врста: јабука 425 хектара, шљива 288 хектара, вишња око 273 хектара, ораси и

леска 315 хектара, дуња 155 ха, крушка 35 хектара, трешња 52 ха. Све остале воћне врсте су на преосталих 166 хектара. Ако се сагледа структура воћњака код РПГ од 1.813 РПГ који се баве воћарством на 1.440 ха су воћњаци плантажног типа, а на 269 ха је екстензивни тип воћњака. Што се

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

сортимента тиче кад је у питању вишња преовлађује Облачинска, у засадима шљива највеће површине заузима сорта Стенлеј, код дуња највише су заступљене сорте Лесковачка и Врањска. Део површина под вишегодишњим засадима налази се у компанијама које послују на нашем простору. У околини града Зајечара послује успешна компанија "Делта аграр" која је засновала најсавременије опремљене воћњаке на преко 250 ха. Поред клупских сорти јабука на 220 ха, у воћњаку се налазе и засади трешања на око 31 ха, стоног грожда на 9 ха, брескви и шљива на мањим површинама. У току 2021. године у "Делта аграр" компанији у Зајечару отворена је прва фаза нове хладњаче за складиштење јабука и трешања капацитета 5.880 т у УЛО атмосфери. По завршетку изградње хладњача ће имати укупни капацитет 21.470 т, и површину 26.000 м² (управна зграда, простор за калибрацију и паковање и расхладне коморе). Основна карактеристика воћа са нашег поднебља, је управо висок проценат шећера, а то му даје изузетну слаткоћу и изврстан укус. У зајечарском атару виногради заузимају 370 хектара код 1.397 регистрованих газдинстава. На 22 хектара се гаје сорте са географским пореклом, док 348 ха заузимају остале винске сорте и сорте за јело. Иако је виноградарство маргинална грана пољопривреде на територији града Зајечара, чињеница да се ова територија граничи се две познате винске регије – Неготинском и Књажевачком, као и чињеница да су климатски услови као и земљиште јако добри за бављење овом граном пољопривреде, потенцијали за развој винарства и подрумарства су велики. Крмно биље по попису 2022. године заузима 4.805 ха код 2.359 рпг.

Сточни фонд: Сточни фонд на територији града Зајечара је већ деценијама у константном опадању. Депопулација руралне средине на нашој територији као последицу носи и смањење сточног фонда. По попису пољопривреде из 2023. године на газдинствима на територији града Зајечара налази се 4.636 грла говеда, а од тога 2.732 музне краве. Такође имамо укупно 11.293 свиња од чега 1.624 комада су женска приплодна грла масе преко 50 кг. Што се тиче оваца има укупно 10.415 грла од чега су 7.610 женска приплодна грла. Због појаве Афричке куге свиња на фарми свиња компаније "Делта аграр" уништено је у 2021. години око 19.000 свиња. Појава ове болести значајно је утицала на смањење популације свиња на простору села Зајечарске општине. Велики број газдинстава стоку чува углавном за своје потребе и производи врло мале вишкове за продају. Веома је битно напоменути да су услови за равој сточарства на овој територији изузетни. На брдовитим пределима са надморском висином између 250 и 1.100 метара, на падинама Тупижнице, Дели Јована и малим делом Мироча и Старе планине, су велика пространства изузетних пашњака и ливада на којима се некад чувало десетак хиљада грла стоке. Како се развој свих области пољопривреде темељи пре свега на развоју сточарства Град Зајечар је препознао значај повећања квалитетних грла говеда, оваца па је у периоду 2017. до 2024. године преко субвенција уложено у куповину уматчених грла преко 19 милиона динара. Што се тиче пчеларства град годинама уназад преко конкурса за субвенционисање опреме за пчеларство улаже у ту грану пољопривреде. По најновијим подацима из пописа пољопривреде 2023. године пописано је 23.844 кошница. У зајечарским селима пописано је 61.586 комада живине од чега 40.564 кока носиља.

Табела 4. Број стоке по врстама (*Попис пољопривреде 2023)

	Говеда	Свиње	Овце	Козе	Коњи	Живина
Зајечар	4636	11293	10415	2804	43	61586

Механизација, опрема и објекти: Застарела и дотрајала механизација, недостатак савремене опреме и стари и нефункционални објекти су велика кочница и велики баласт у пољопривредној производњи. Према подацима из пописа пољопривреде из 2023. године највећи број трактора је старости преко двадесет година. Слична ситуација је и са осталом пољопривредном механизацијом. Прикључне машине су старе и амортизоване и има их у недовољном броју у односу на број газдинстава. Објекти за чување стоке су углавном стари више деценија, мали и нефункционални. Домаћинства се суочавају и са проблемом управљања стајњаком. Зато је један од циљева овог програма управо побољшање капацитета пољопривредних газдинстава и боља опремљеност, јер је све теже обезбедити радну снагу и све је већа потреба за савременом прикључном механизацијом у пољопривредној производњи. Ова слика је последњих година измењена јер је највећи део средстава који је издвајан из локалног буџета инвестиран управо у замену старе прикључне механизације и опреме за пољопривреду. У периоду од 2017. до краја 2024. год преко Програма за пољопривреду, из буџета града, само за куповину прикључне механизације уложено је преко 33 милиона динара. Газдинства су улагала и у обнову крупне механизације, објеката, обнову стада и др. за шта је већина остварила субвенције и код Министарства пољопривреде. Ово је

допринело повећању продуктивности на газдинствима која су obnovila zastarelu mehanizaciju. Прецизне и ажуриране податке о стању механизације и објеката на територији града добићемо када буду доступни подаци пописа пољопривреде који је урађен у 2023. години.

Радна снага: Према званичним подацима из пописа пољопривреде од 2023. године, све послове на газдинствима обављају углавном чланови газдинстава. Веома мали, незнатан број газдинстава, узима додатну радну снагу и то сезонског типа, у време бербе на пар дана и слично, док стално запослених готово и да нема. Ниво обучености радника на газдинствима се углавном своди на пољопривредно искуство стечено праксом.

Структура пољопривредних газдинстава: Према подацима из пописа пољопривреде од 2023. године на територији града Зајечара постоји укупно 4.979 пољопривредних газдинстава. Од тога регистрована пољопривредна газдинстава, којих има 4.506, обрађују укупно око 30.000 хектара. Највећи број газдинстава има у свом поседу од 2 до 5 хектара, разбацаних на мање парцеле којих у просеку има шест, што такође представља велики проблем у пољопривредној производњи. Највећи број газдинстава се бави пољопривредом за своје потребе или производњом врло малих вишкова, што производњу чини скупом и нерентабилном. Највећи број газдинстава је „сваштарског“ типа, без примарне пољопривредне гране, тако да су лица која обављају радне задатке на газдинству радно ангажована и до 14 сати дневно и баве се и ратарством, повртарством, сточарством, воћарством и др. У погледу родне структуре носилаца газдинства, 65 % носилаца су мушкарци, док су код 35% газдинстава жене носиоци газдинства.

Производња пољопривредних производа: Територија града Зајечара је врло погодна за воћарску производњу што су пољопривредници и сами увидели па су у задњих пар година дуплирани засади вишње а перманентно се повећавају и засади шљиве, јабуке, дуње. Што се тиче повртарске производње, она је у развоју и постоје врло добри услови у долини река Црни Тимок, Бели Тимок и Тимок. Међутим произведене количине још увек не подмирују домаће локално тржиште. У сеоским срединама је приметна експанзија узгоја оваца и коза и већа потражња за прерађевинама од козјег млека. Пошто постоји велики број напуштених пашњака који дуго година нису третирани никаквим хемијским средствима, врло је лако организовати органску производњу меса. Треба нагласити да сточарска производња има традицију у овим крајевима јер се велике површине земљишта налазе на надморским висинама преко 400 м, што одговара сточарској производњи због испаше и обезбеђења сена. Сточарска производња на територији града Зајечар пре свега је заступљена кроз гајење оваца, говеда и свиња. Говедарство и производња млека су гране у којима Зајечар има велику перспективу како због добрих терена за развој говедарства тако и због вишедеценијске навике и великог искуства руралног становништва у узгоју говеда и производњи млека. Овчарство је такође грана у којој имамо доста предности у односу на многе друге регионе које се огледају у добрим пашњацима у брдско планинским пределима наше регије и у вишедецениској навизи и искуству становништва у узгоју оваца. И поред тога овчарство тренутно није на завидном нивоу у овим крајевима. Ратарска производња је врло ограничена земљишним ресурсима и требала би да се планира тако да задовољи потребе у исхрани локалног становништва и у исхрани стоке која се узгаја на овом простору. Неке веће тржишне вишкове по конкурентној цени није могуће произвести. Потражња за домаћом производима (сир, јаја, месо и прерађевине од меса) је све већа, а понуда све мања. Остала пољопривредна производња нема битнију улогу у пољопривредној производњи града Зајечара.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: Потребна за оснивањем нових задруга и удружења пољопривредника постоји у циљу унапређења економских и других интереса пољопривредних произвођача путем унапређења пољопривредне производње и повећања продуктивности рада у производњи, успешније набавке потребног репроматеријала, успешнијег организовања производње, организованог наступа на домаћем и страном тржишту и остваривања права у односу на државне и друге органе као и квалитетнијег коришћења програма домаћих и страних фондова пољопривредника. На територији града Зајечара регистровано је 6 задруга од којих раде само две. Остале задруге су лошем финансијском положају и не обављају своју делатност. На територији града постоји више удружења из области пољопривреде, активна су два удружење пчелара "Грљан" и "Тимок" и удружење воћара "Зајечарско воће". У сарадњи са Пољопривредном стручном саветодавном службом "Агрознање" и Привредном комором Зајечар интензивно се ради на подизању свести пољопривредника о значају и предностима удруживања. У наредном периоду неопходно је наставити систематски рад на едукацији пољопривредних произвођача у свим областима, па и у смислу јачања свести о неопходности

удруживања ситних произвођача ради њихове конкурентности па и самог опстанка на све немилосрднијем тржишту како репроматеријала тако и готових производа.

Трансфер знања и информација: Због лоше стручности и обучености наши пољопривредни произвођачи на својим поседима производе релативно скуп и недовољно квалитетан производ, који није конкурентан ни на домаћем ни на страном тржишту. Из тог разлога изостаје организовани откуп а на локалном тржишту, на пијацама и у пиљарама, производи се тешко продају. Пољопривредна саветодавна и стручна служба "АГРОЗНАЊЕ" Зајечар има саветодавну улогу у пољопривреди, организује едукације пољопривредних произвођача, врши праћење и извештавање о сезонским пољопривредним радовима, из области заштите биља и регистровање промета пестицида, пружа стручну помоћ при формирању и раду удружења пољопривредника, издаје стручне публикације и користи све друге видове јавног информисања пољопривредних произвођача. РПК " Зајечар такође узима учешће у организацији едукација за пољопривреднике са актуелним темама. У области организовања едукација веома су активна и удружења пчелара. У наредном периоду перманентно треба радити на трансферу знања, вештина и информација и припремати наше пољопривредне произвођаче за отворено тржиште. Што више семинара, предавања, студијских путовања, појачани рад саветодаваца и других видова едукације треба укључити у годишње планове рада. Ово је од посебног значаја у овој години када се наставља имплементација платформе за Е-аграр код свих регистрованих пољопривредника. Град Зајечар је од почетка укључен у заједничке активности за успостављање оваквог система, а у плану је и подршка ПССС Агрознању и пољопривредницима како би се олакшао приступ и пружила техничка помоћ нашим пољопривредним произвођачима.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	14.000.000,00	60	150.000,00	0,00
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	600.000,00	100	200.000,00	0,00
3	Управљање ризицима	104	800.000,00	60	50.000,00	0,00
4	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	600.000,00	60	120.000,00	0,00
5	Развој техничко - технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју	305	1.000.000,00	100	1.000.000,00	0,00
	УКУПНО		17.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.500.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		1.500.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	18.500.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	17.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.500.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. У складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја највећи део средстава је управо намењен расту конкурентности. Мера инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења средстава и процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Циљна група мера подршке су и удружења из области пољопривреде и млади пољопривредници који би желели да почну

неку инвестицију из области пољопривреде. Иако пољопривредна газдинства карактерише неспецијализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу трговине, слаба техничка опремљеност газдинства, односно застарела механизација, низак степен образовања и стручне оспособљености итд. Циљ овог Програма је управо унапређење конкурентности и ефикасности производње малих пољопривредних произвођача, њихово удруживање и заједничко наступање на тржишту. На овај начин утицаће се на подизање општег квалитета живота и мотивисаности младих људи остану на селу, баве се пољопривредом и могу да живе од свог рада. Такође један од циљева овог Програма је и повећати број пољопривредних домаћинстава која раде осигурање усева и животиња у циљу заштите од елементарних непогода које су све чешће у вегетационој сезони на нашем подручју.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зајечара за 2025. годину биће објављен у "Службеном листу града Зајечара", на огласној табли Градске управе Зајечар и месним канцеларијама, на веб страни града и у локалним медијима. Подстицајна средства додељиваће се путем јавних позива (конкурса) који ће детаљније дефинисати критеријуме и рокове за кориснике подстицаја. Јавним позивом ће бити тачно дефинисана дужина трајања јавног позива или конкурса за сваку инвестицију посебно. Потенцијални корисници биће благовремено обавештени преко медија (локалне телевизије, портали, радио станице и друштвене мреже) као и на предавањима и трибинама. У цео процес реализације кампање биће укључена и ПССС Агрознање. Кроз конкурсе пољопривредни произвођачи биће информисани о условима, критеријумима и потребној документацији. Од 2018. године отворена је и посебна канцеларија за директан контакт пољопривредних произвођача са стручним лицима у ЈЛС где свакодневно могу телефоном или лично без заказивања и најаве добити све информације везане за реализацију конкурса као и помоћ у попуњавању апликација.

Мониторинг и евалуација: Комисија за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара (у даљем тексту: Комисија) која управља средствима Буџетског фонда за развој пољопривреде града Зајечара има задатак да врши надзор над исправношћу коришћења додељених бесповратних средстава. Комисија ће у поступку одобравања подстицајних средстава проверити наводе у конкурсној документацији, утврдити и проверити тачност приложене документације, вршити провере изласком на терен и по потреби тражити доставу додатне документације. Кандидати који су аплицирали за доделу субвенција за пољопривреду приликом контроле на газдинству дужни су да омогуће Комисији на увид предмет инвестиције, као и несметани обилазак на терену (увид у парцелу под засадом са којим се конкурише за средства) или увид у купљена грла говеда, оваца или коза, као и механизацију и опрему за која се аплицира за субвенцију Града Зајечара. Чланови Комисије за свој рад и изласке на терен имају права на надокнаду која је утврђена Решењем Градског већа број 02-250/2018. од 10.12.2018. године. Уколико Комисија на терену утврди да корисници средстава нису испунили своје обавезе дефинисане Уговором са Градом чињенице ће верификовати записником. Након тога Комисија је дужна да донесе Одлуку којом се утврђује да се тим корисницима утврђује забрана коришћења средстава Буџетског фонда на период од 3 године. Комисија за пољопривреду на крају буџетске године организује састанке са корисницима средстава по Програму подршке, ради добијања информација о успешности реализованих мера и оствареним резултатима и ради добијања података о потребама за увођењем нових или иновацију/кориговање постојећих мера. На основу систематизованих података Комисија прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке пољопривреде.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.1.1. **Образложење:** Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији града Зајечара су мала пољопривредна газдинства и неповољна структура пољопривредних газдинстава, односно уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, недовољна примена савремених технологија производње. Недовољна понуда пољопривредних производа одговарајућег квалитета и стандарда за локално и регионално тржиште (месо, воће, поврће и др.) и ниска продуктивност због техничко-технолошке опремљености газдинстава, чине домаће пољопривредне производе неконкурентим. Пољопривредна газдинства нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за модернизацију производње. Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. Мера инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Сточарска производња се углавном одвија на малим фармама, односно пољопривредним газдинствима. Постоји мали број газдинстава са више од 10 музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају 2-5 музних крава. Већина тих газдинстава нема сталних тржишних вишкова млека. Квалитет млека које се предаје млекарима није на завидном нивоу. Постојећи објекти су стари и нису грађени према технолошким нормама. Заступљени су традиционални системи узгоја. Иако ова газдинства карактерише неспецијализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу трговине, слаба техничка опремљеност газдинства, односно застарела механизација, низак степен образовања и стручне оспособљености итд. Модернизацијом постојећих објеката, повећањем расног сточног фонда, куповином модерне опреме и савремене механизације, заснивање нових производних засада и улагањем у складишне и прерадне капацитете на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати економске аспекте деловања и знатно боље испуњавати захтеве одржавања природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране. У периоду од 2017. до 2024. године, спроводи се Програм подршке пољопривредном развоју на територији града Зајечара и постоји значајно повећање интересовања пољопривредника посебно за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава.

2.1.2. **Циљеви мере:** Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, унапређење техничко-технолошке опремљености пољопривредних домаћинства. Сектор: МЛЕКО - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Повећање квалитета млека, усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине и унапређење производне инфраструктуре и опреме. Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима и у циљу повећања сточног фонда у говедарству, овчарству и козарству на територији града Зајечара уз истовремено очување и унапређење расног састава; Сектор: ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ И ПОВРЋЕ - Подизање нових засада, модернизација сортног састава и повећање укупне количине сировог воћа неопходне за изградњу нових прерадних капацитета; Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа. Такође, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирању, паковању и складиштењу и примени савремених метода за наводњавање. - Побољшање квалитета машина и опреме ради смањења губитака у току и након бербе; - Повећање површина за производњу у заштићеном простору (пластеници); - Повећање површина под интензивним засадима; - Повећање површина које се наводњавају. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку за инвестициона улагања произвођача приликом заснивања нових производних засада и за инвестициона улагања у опрему и

механизацију, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор: ОСТАЛИ УСЕВИ (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) - Унапређење стања механизације на газдинству, повећање продуктивности и просечних приноса. Сектор: ПЧЕЛАРСТВО - Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Повећање производње пчеларских производа а самим тим и повећање прихода домаћинствима и повећање степена запослености у овом сектору. За даљи успешан развој пчеларства на подручју града Зајечара посебно је важно да се настави са побољшањем расног састава и квалитета пчелињих матица, да се активно ради на повећању броја пчелара као и пчелињих заједница по једном пчелару, као и да се посвети посебна пажња здравственом стању пчела. Посебну пажњу треба посветити и „пчеларима“ који имају од 5 до 10 пријављених кошница како би се њима пружила помоћ да повећају своје капацитете. Све већи број пчеларских газдинстава је заинтересован за прераду пчелињих производа у смислу додавања вредности производима. На овај начин утицало би се на повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су: физичка лица, са пребивалиштем на територији града Зајечара, носиоци регистрованог пољопривредног газдинства са активним статусом за 2025. годину, и правна лица, регистрована у Националном регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања (подноси се доказ о прибављеној ствари, односно рачун или уговор о набавци предмета инвестиције).

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: 1) Корисник (физичко или правно лице) треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; 2) У случају да није власник земљишта, мора да има закључен уговор о закупу тог земљишта, на период од најмање пет (5) година од дана подношења захтева за коришћење подстицаја; 3) Да је измирио пореске обавезе према локалној самоуправи; 4) Да има пребивалиште на територији града Зајечара; 5) Да се инвестиција реализује на територији града Зајечара; 6) Да у регистру има пријављен одговарајући сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства (ХИД) на којима се држе или узгајају или одговарајућу површину под воћем, поврћем или ратарском културом; 7) Једно регистровано пољопривредно газдинство може у једној календарској години користити средства по више конкурса у оквиру једног сектора, за доделу субвенција за развој пољопривреде града Зајечара; 8) Приликом избора корисника бесповратних подстицајних средстава предност имају млађи подносиоци пријава; 9) Корисник субвенције не може за исту инвестицију користити у једној години средства из националних фондова и фондова ЈЛС, односно ако иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја; 10) Да добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.1.7. Специфични критеријуми: Сектор МЛЕКО: - Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ до 29 млечних крава на крају инвестиције. Нема специфичних критеријума за улагање у сектору млеко за овце и козе. Сектор ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ; ПОВРЋЕ: - Прихватљиви корисници су регистрована пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра која имају: минимум 0,1 ха јагодичастог воћа; односно 0,3 ха другог воћа, односно 0,1ха цвећа, односно 0,2 ха винове лозе, најмање 0,02 ха пластеника или производњу поврћа на отвореном простору. Корисник подстицаја у обавези је да наменски користи, не отуђује и не омогућава другом лицу коришћење предмета подстицаја у року 5 (пет) година од дана исплате подстицаја за набавку машина, опреме и механизације, у складу са законом који уређује подстицаје у пољопривреди и руралном развоју. Сектор ОСТАЛИ УСЕВИ - Прихватљиви корисници су

регистрована пољопривредна газдинства која имају до 49 ха земљишта под житарицама и индустријским усевама или која имају до 1,99 ха земљишта под хмељем. Сектор ПЧЕЛАРСТВО - Прихватљиви корисници су регистрована пољопривредна газдинства која имају најмање 5 кошница регистрованих код ветеринарске станице, као и да је произвођач извршио обележавање пчелињих друштава и регистрацију пчелињака на територији града Зајечара;

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.16	Набавка опреме за орезивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

101.6.3

Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Подносилац захтева има пребивалиште на селу	да	5
2	Подносилац захтева лице млађе од 40 година	да	4
3	Подносилац захтева особа женског пола	да	1
4	РПГ није било корисник средстава за субвенционисање пољопривреде од ЈЛС у 2021.години	да	3
5	РПГ није било корисник средстава за субвенционисање пољопривреде од ЈЛС у 2022.години	да	3
6	РПГ није било корисник средстава за субвенционисање пољопривреде од ЈЛС у 2023.години	да	3
7	РПГ није било корисник средстава за субвенционисање пољопривреде од ЈЛС у 2024.години	да	3

2.1.10. **Интензитет помоћи:** Град Зајечар врши повраћај средстава кроз накнаду дела трошкова од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност за следеће инвестиције: СЕКТОР МЛЕКО 101.1.1.(набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза) интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а). - женска телад и јунице (старости 2-31 месеца) - максимум 150.000 рсд по кориснику у зависности од старости грла које је предмет инвестиције; - шилежице, шилежани, двиске и двисци старости до 24 месеца - максимум до 100.000 рсд по кориснику; 101.1.3. (набавка опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 100.000 рсд по кориснику. За мере: 101.1.4.; 101.1.5.; 101.1.9.; 101.1.10.; 101.1.11.; 101.1.12.; 101.1.13; 101.1.14.; прикључна механизација за ратарство у функцији производње сточне хране, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 150.000 рсд по кориснику. Корисник може користити максимално 150.000 рсд за више инвестиција у оквиру сектора „МЛЕКО“ ако је бар једна инвестиција куповина квалитетних грла. СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ, ПОВРЋЕ 101.4.1. - Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 150.000 рсд по кориснику; 101.4.2. - Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 150.000 динара по кориснику; За мере: 101.4.16.; 101.4.19.; 101.4.20.; 101.4.21.; 101.4.22.; 101.4.23.; 101.4.24.; 101.4.25.; 101.4.28.; - прикључна механизација за примарну и допунску обраду земљишта и за наводњавање у воћарству, виноградарству и повртарству, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 150.000 рсд по кориснику. Корисник може користити максимално 150.000 рсд за више инвестиција у оквиру сектора „ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ, ПОВРЋЕ“. СЕКТОР ПЧЕЛАРСТВО 101.6.2. - Набавка опреме за пчеларство, интензитет 60% од инвестиције по кориснику(без ПДВ-а), максимум 50.000 рсд по кориснику. 101.6.3. - Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава, 60% од инвестиције по кориснику(без ПДВ-а), максимум 50.000 рсд по кориснику. Корисник може користити максимално 50.000 рсд за више инвестиција у оквиру сектора “ ПЧЕЛАРСТВО“. СЕКТОР ОСТАЛИ УСЕВИ 101.5.1.; 101.5.2.; 101.5.3.; 101.5.4.; 101.5.5.; 101.5.6.; 101.5.10.; - прикључна механизација за примарну и допунску обраду земљишта и за наводњавање у ратарској производњи, интензитет 60% од инвестиције по кориснику (без ПДВ-а), максимум 150.000 рсд по кориснику. Корисник може користити максимално 150.000 рсд за више инвестиција у оквиру сектора „ОСТАЛИ УСЕВИ“.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ који су набавили нову механизацију и опрему за наводњавање
2	Број нових садница воћа по воћним врстама
3	Број РПГ који су набавили и опремили пластеник
4	Број набављених квалитетних грла говеда, оваца и коза
5	Број регистрованих газдинстава који су користили субвенције за пчеларство

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС - одељење за привреду и друштвене делатности, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара (у даљем тексту: Комисија) која је одговорна за реализацију ове мере. Мера ће се спроводити кроз Јавни позив или Конкурс за подношење захтева са прецизираним условима, роковима и неопходном документацијом и апликационом формом, уз спровођење што боље информисаности. Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају услужном центру Градске управе Зајечар или поштом на адресу: Град Зајечар, Трг ослобођења број 1, 19000 Зајечар. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Комисија ће у поступку одобравања подстицајних средстава проверити наводе у конкурсној документацији, утврдити и проверити тачност приложене документације, вршити провере изласком на терен и по потреби тражити доставу додатне документације. Кандидати који су аплицирали за доделу субвенција за пољопривреду приликом контроле на газдинству дужни су да омогуће Комисији на увид предмет инвестиције, као и несметани обилазак на терену (увид у парцелу под засадом са којим се конкурише за средства) или увид у купљена грла говеда, оваца или коза, као и механизацију и опрему за која се аплицира за субвенцију Града Зајечара. Приоритетни редослед међу пријављеним кандидатима вршиће се према критеријумима утврђеним у Програму мера, конкурс (јавном позиву) и Правилнику о додели средстава Буџетског фонда за пољопривреду града Зајечара (у даљем тексту "Правилник") који доноси Комисија након усвајања Програма. Комисија доноси Одлуку о додели подстицајних средстава за инвестиције у физичку имовину пољопривредним произвођачима из буџета града Зајечара у складу са одредбама Правилника за 2025. годину, до утрошка средстава од 14.000.000,00 динара. Уколико се предвиђена средства по предметном конкурс не утроше у потпуности, преостали део ће се усмерити на наредни Конкурс до утрошка предвиђених средстава за меру 101. На основу Одлуке комисије, град Зајечар и носилац пољопривредног газдинства, коме су одобрена средства, закључују Уговор којим уређују начин реализације, међусобна права и обавезе, а у складу са законом. Исплату средстава за подстицаје одобрава Градоначелник града Зајечара. Уговором утврђени износи уплаћују се на текући рачун корисника код пословне банке. Захтев за одобравање права на подстицаје који није поднет од стране носиоца регистрованог пољопривредног домаћинства, преураћен или неблаговремен захтев, захтев послат факсом или електронском поштом, захтев са документацијом која не гласи на подносиоца, Комисија одбацује без разматрања. Чланови Комисије за свој рад и изласке на терен имају права на надокнаду која је утврђена посебним актом. Стручне и административне послове за спровођење ове мере обавља Одељење за друштвене делатности Градске управе града Зајечара.

2.2. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.2.1. Образложење: Улога удружења у области пољопривреде огледа се у унапређењу пољопривредне производње путем едукације пољопривредних произвођача, постизању повољности при набавци инпута за пољопривредну производњу, економичном коришћењу опреме, истраживању тржишта и постизању повољности при заједничком пласману робе, као и у другим активностима које доприносе прилагођавању захтевима тржишта и унапређењу пољопривредних газдинстава. Према законској регулативи удружења пољопривредника могу основати најмање три оснивача и удружења су као и остала правна лица, у обавези да воде пословне књиге и да сачињавају финансијске извештаје. На територији града Зајечара постоји 4 удружења пољопривредника: Удружење пчелара „Зајечар“, Удружење пчелара „Грљан“, Удружење воћара „Нектар“ и Удружење воћара „Зајечарско воће“. Млади пољопривредници су увидели значај удруживања око истих циљева у оквиру сродних послова али и даље се тешко одлучују да формирају удружења. Поред тога што је од великог значаја за даљи развој пољопривреде формирање удружења у пуној мери олакшава рад и подршку стручних служби које у оквиру једног удружења имају људе истих интересовања. Недостатак знања и добрих примера из праксе су једни од кључних проблема који се решавају удруживањем и подршком удружењима од стране општине. Овом мером жели се постићи: унапређење рада постојећих или формирање нових организација произвођача и прерађивача; Побољшање конкурентности чланова организационих група и увођење нових профитабилних производњи на газдинствима фармера чланова организационих група; Јачање капацитета за коришћење предприступних фондова; Унапређење система иновирања на газдинствима удружених фармера. Трендови последњих година указују да је оснивање, активан рад и развој организација произвођача и прерађивача неопходан у сврху прилагођавања и веће конкурентности

пољопривредних произвођача. Нека од постојећих удружења пољопривредних произвођача нису довољно активна и организована и потребно је и кроз стручну и саветодавну помоћ унапредити њихов рад. Планираним средствима подржаће се пројекти за финансирање активности удружења из области пољопривреде као и помоћ за одржање и функционисање удружења. Позитиван пример је Удружење воћара „Зајечарско воће“ које је у последње две године преко средстава намењених удружењима набавило опрему за прераду воћа.

2.2.2. Циљеви мере: Циљеви који се настоје достићи реализацијом ове мере су: -Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, смањење трошкова производње, јачање тржишне позиције удружених произвођача, унапређење преговарачке способности произвођача и едукација. -Унапређење рада постојећих или формирање нових организација произвођача и прерађивача. -Побољшање конкурентности чланова удружења. -Јачање капацитета за коришћење предприступних фондова ЕУ. - Повећан број чланова удружења и нових удружења. -Стимулисање стварања нових удружења из области пољопривреде.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.2.4. Крајњи корисници: Активна удружења уписана у регистар привредних субјеката са седиштем на територији града Зајечара која у свом статуту имају циљеве који се тичу области пољопривредне производње. Крајњи корисници мере су удружења, чији су чланови физичка лица - носиоци или чланови комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава.

2.2.5. Економска одрживост: Подносилац захтева мора да докаже економску одрживост кроз форму пројекта/бизнис плана. Пројекат/бизнис план треба да буде усклађен са обрасцем који је објављен од стране локалне самоуправе и који је саставни део апликационог формулара. За нова удружења подноси се захтев за рефундирање трошкова регистрације.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: - Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар, са седиштем на територији града Зајечара. - За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја; - Мора наменски да користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од (5) пет година од дана набавке; - Не може имати евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција.

2.2.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за ову меру су удружења у чијој је регистрацији као област остваривања циљева евидентирано унапређење или заштита пољопривредне производње и броје најмање 5 чланова - носиоца РПГ чија је производња на територији Града Зајечара.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације.	да	

2.2.10. Интензитет помоћи: Удружења могу остварити право на регрес рачуна до 100% (без ПДВ) у максималном износу до 200.000,00 динара у току једне године.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број удружења која су користила средства ЈЛС

2.2.12. Административна процедура: Мера ће се спроводити кроз Јавни позив или Конкурс за подношење захтева са прецизираним условима, роковима и неопходном документацијом и апликационом формом, уз спровођење што боље информисаности и роковима за подношење захтева. Подносиоци захтева су у обавези да доставе своје захтеве заједно са документацијом Комисији за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара уз попуњен апликациони лист са тачно прецизираном наменом утрошка средстава. Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају услужном центру Градске управе Зајечар или поштом на адресу: Град Зајечар, Трг ослобођења број 1, 19000 Зајечар. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране надлежног органа (Комисије) у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Детаљне провере се спроводе ради утврђивања да ли је захтев потпун, благовремен и да ли су услови за одобравање захтева испуњени, а по потреби вршиће се теренски обилазак потенцијалних корисника. Захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће финансирани до висине средстава према позиву за подношење захтева, а према редоследу њиховог пристизања. На основу утврђивања испуњености услова, надлежни орган - Комисија за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара доноси Одлуку о праву на коришћење и исплати подстицаја према редоследу пристизања захтева на основу кога ће се склопити Уговори и са донетом Одлуком и склопљеним Уговором поднети захтев Одељењу за послове финансија, буџета и рачуноводства за исплату Уговором утврђених износа на текући рачун код пословне банке. Исплату средстава за подстицаје одобрава Градоначелник града Зајечара.

2.3. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.3.1. Образложење: Штете на пољопривредним усевима, стоци и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно од временских непогода на усевима и штете које причињава дивљач. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинстава, а тиме и дугорочно одрживи развој пољопривреде. Почетак, обим и време трајања елементарних непогода не може се унапред предвидети и дешава се да њиховим дејством буду уништене засађене пољопривредне културе, губитак стоке и сл. што дугорочно може смањити економски потенцијал становништва. Не постоји јединствена база газдинстава која користе услуге осигурања усева, плодова и животиња али се претпоставља да око 3% од укупног броја газдинстава осигурава своје усеве (подаци осигуравајућих кућа на нивоу републике) и користи могућност регресирања премија осигурања. Разлог за такво стање лежи у необавештености пољопривредних произвођача о предностима које пружа осигурање, као и у мишљењу да слабо развијену пољопривредну производњу због малих улагања и малих приноса није исплативо осигуравати.

2.3.2. Циљеви мере: Регесирањем премије осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње пружа се подршка пољопривредним произвођачима да осигурају усеве и стоку чиме се обезбеђује смањивање дугорочно негативних последица штета проузрокованих природним непогодама и другим ванредним догађајима. Основни циљеви ове мере су: 1. Раст производње и стабилност дохотка произвођача. 2. Смањење ризика и смањење трошкова производње.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава чије се пребивалиште и предмет осигурања налазе на територији града Зајечара. Предмет осигурања мора бити уписан у регистру пољопривредних газдинстава.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Физичко лице, носиоц пољопривредног газдинства уписаног у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; 2. Корисник мора имати пребивалиште и производњу на територији Града Зајечара; 3. Предмет осигурања налази се на

територији града Зајечара; 4. Корисник потписује изјаву да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;

2.3.7. Специфични критеријуми: 1) За осигурање биљне производње прихватљиви корисници треба да имају: усеве и плодове, расаднике и/или младе вишегодишње засаде пре ступања на род на површинама пољопривредног земљишта које је уписано у РПГ под одговарајућим културама. 2) За осигурање животиња прихватљиви корисници у РПГ морају имати пријављени сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинстава (ХИД) на којима држе и узгајају).

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације.	да	

2.3.10. Интензитет помоћи: Подстицаји за регрес за премију осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње исплаћује се у висини од 60% плаћене премије осигурања, без урачунатог пореза на додату вредност, до максимално 50.000,00 динара ако је код друштва за осигурање осигурао: - животиње од ризика који су прописани условима осигуравајућих друштава; - усеве и плодове од ризика умањења приноса и - расаднике и младе вишегодишње засаде пре ступања на род од ризика који су прописани условима осигуравајућих друштава. Једно регистровано пољопривредно домаћинство може поднети више полиса за различите врсте осигурања (прихватљивих) до максималног износа подстицаја од 50.000,00 динара по домаћинству. Домаћинства која аплицирају за субвенционисање осигурања имају право да користе и подстицаје из других сектора до максималног износа који је предвиђен за тај сектор. Приликом обрачуна износа подстицаја сабирају се сви подстицаји до максималног износа по сектору рачунајући и подстицаје за полисе осигурања.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних газдинстава за регрес премије осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње

2.3.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС - одељење за привреду и друштвене делатности, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара (у даљем тексту: Комисија) која је одговорна за реализацију ове мере. Мера за коришћење средстава за Регрес за премију осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње ће се спроводити кроз Јавни позив или Конкурс за подношење захтева са прецизираним условима, роковима и неопходном документацијом и апликационом формом, уз спровођење што боље информисаности и роковима за подношење захтева. Уз захтев за регресирање осигурања прилаже се и: - копија полисе осигурања издата од стране друштва за осигурање, на којој је носилац регистрованог пољопривредног газдинства евидентиран као уговарач или као осигураник, при чему се оригинал доставља на увид; - потврда о извршеном плаћању укупне премије осигурања за полисе закључене за период осигурања од 15. октобра претходне до 15. октобра текуће 2025. године. Корисници сами бирају осигуравајуће друштво са којим закључују уговор о осигурању. Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају услужном центру Градске управе Зајечар или поштом на адресу: Град Зајечар, Трг ослобођења број 1, 19000 Зајечар. Благовременом доставом сматра се препоручена поштом предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Стручне и административне послове за спровођење ове мере обавља Одељење за друштвене делатности Градске управе града

Зајечара. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране надлежног органа (Комисије) у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће финансирани до висине средстава предвиђених јавним позивом за подношење захтева, а према редоследу њиховог пристизања. На основу утврђивања испуњености услова, надлежни орган - Комисија доноси Одлуку о праву на коришћење и исплати подстицаја према редоследу пристизања захтева. Сва међусобна права и обавезе регулишу се уговором између корисника средстава и града. Исплату средстава за подстицаје одобрава Градоначелник града Зајечара. Уговором утврђени износи уплаћују се на текући рачун корисника код пословне банке. Захтев за одобравање права на подстицаје који није поднет од стране носиоца регистрованог пољопривредног домаћинства, преурањен или неблаговремен захтев, захтев послат факсом или електронском поштом, захтев са документацијом која не гласи на подносиоца, Комисија одбацује без разматрања. Уколико се предвиђена средства по предметном конкурс у потпуности, преостали део ће се усмерити на наредни Конкурс Буџетског фонда за пољопривреду који ће се расписати до краја године.

2.4. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима

2.4.1. Образложење: Пољопривредна газдинства су носиоци развоја пољопривреде и руралног подручја. Рурална подручја се суочавају са падом броја становника и негативних економских промена. Ово доводи до смањења запослености у пољопривреди, смањење прихода пољопривредних газдинстава, а многа села се боре да задрже своју виталност. Туризам у руралном подручју један је од чиниоца који може имати велику улогу у обнови и развоју села, те у заустављању негативних трендова депопулације села. На територији Града Зајечара у сеоским срединама последњих година све више се јавља интересовање туриста за новом туристичком дестинацијом. Обзиром да је то профитабилна грана која поред економског ефекта има и социјални, све је више газдинстава која имају интересовање за бављење овом делатношћу. Као препозната грана туристичке делатности која има потенцијале у нашим сеоским срединама, рурални туризам има потребу за подршком кроз мере подстицаја, а са циљем унапређења. У зајечарским селима не постоји довољан број сеоских домаћинстава која су категорисана за бављење руралним туризмом. У годинама после пандемије рурални туризам све више добија на значају и овом мером покушава се дати подршка пре свега за проширење капацитета постојећих газдинстава, а такође и да се категоришу нова домаћинства за овај вид туризма. Град Зајечар располаже и веома занимљивим туристичким дестинацијама и објектима, као и потенцијалима за развој туризма: антички локалитет "Felix Romuliana" у Гамзиграду, Гамзиградска Бања, цркве и манастири, велике могућности развоја сеоског туризма итд. Значајно је истаћи да се на релативно кратким удаљеностима од Зајечара налазе надалеко познате историјске и туристичке дестинације: Ђердапска клисура, Лепенски Вир, Голубац, Ртањ, Сокобања, Црни Врх, Борско језеро, Стара планина итд. Поред ових дестинација, туристичка понуда Зајечара је употпуњена и спортским, културним и верским садржајима који могу бити примамљиви туристима .

2.4.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1) Повећање прихода сеоског становништва из непољопривредних грана руралне економије (од туризма). 2) Развој туристичке инфраструктуре - један од битних сегмената руралне политике. Специфични циљеви: 1) Стварање нових могућности за запошљавање локалног становништва. 2) Повећање шансе за младе и образоване људе за останак у руралним подручјима. 3) Промоција села, његових аутентичности кроз рурални туризам на територији града Зајечара.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су носиоци породичног пољопривредног газдинства уписаног у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом, који се баве туризмом на селу на територији града Зајечара.

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. **Општи критеријуми за кориснике:** 1) Корисник, физичко лице, треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; 2) Да је измирио пореске обавезе према локалној самоуправи; 3) Да има пребивалиште на територији града Зајечара; 4) Да се инвестиција реализује на територији града Зајечара; 5) Да корисник има регистровано, категорисано сеоско туристичко домаћинство, или собе, са важећим решењем издатим од ГУ Зајечар; 6) Корисник субвенције не може за исту инвестицију користити у једној години средства из националних фондова и фондова ЈЛС, односно ако иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја 7) Да добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица. Корисник мора наменски да користи и да не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од три године од дана набавке/реализације инвестиције.

2.4.7. **Специфични критеријуми:** Сектор руралног туризма и сектор старих и уметничких заната . • Прихватљиви корисници: Физичка лица. • Прихватљиво подручје: Територија града Зајечара. • Максимални капацитет броја кревета у регистрованим смештајним објектима ограничен је на до 30 појединачних кревета по примаоцу. • Прихватљиви издаци се односе на: Изградњу / реконструкцију и опремање традиционалних (аутентичних) објеката категорисаних само као пољопривредно туристичко домаћинство;

2.4.8. **Листа инвестиција у оквиру мере:**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.5	Инвестиције у изградњу и/или опремање и стварање нових производа и услуга у руралним подручјима

2.4.9. **Критеријуми селекције:**

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације.	да	

2.4.10. **Интензитет помоћи:** Град Зајечар ће одредити средства и кроз подстицајну меру подржати активности везане за рурални туризам у износу од 60% без ПДВ-а за прихватљиве* инвестиције. Максимални износ по кориснику средстава је до 120.000,00 динара. Право на подстицаје остварује корисник ако је износ инвестиције већи од 20.000,00 динара без ПДВ-а (износ појединачног рачуна већи од 20.000,00 динара без ПДВ-а, односно ако је на рачуну збир износа прихватљивих инвестиција већи од 20.000,00 динара без ПДВ-а). *Списак прихватљивих инвестиција биће саставни део Правилника и конкурсне документације.

2.4.11. **Индикатори/показатељи:**

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број одобрених захтева

2.4.12. **Административна процедура:** Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС - одељење за привреду и друштвене делатности, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара (у даљем тексту: Комисија) која је одговорна за реализацију ове мере. Мера ће се спроводити кроз Јавни позив или Конкурс за подношење захтева са прецизираним условима, роковима и неопходном документацијом и апликационом формом, уз спровођење што боље информисаности. Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају услужном центру Градске управе Зајечар или поштом на адресу: Град Зајечар, Трг ослобођења број 1,

19000 Зајечар. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште). Комисија ће у поступку одобравања подстицајних средстава проверити наводе у конкурсној документацији, утврдити и проверити тачност приложене документације и прихватљивост инвестиције, вршити провере изласком на терен и по потреби тражити доставу додатне документације. Кандидати који су аплицирали за подршку активностима везаним за рурални туризам, приликом контроле на газдинству дужни су да омогуће Комисији на увид предмет инвестиције, као и несметани обилазак на терену. Одобравање захтева вршиће се према редоследу подношења комплетне потребне документације и условима прецизираним у Конкурсу (јавном позиву) као и Правилнику о додели средстава Буџетског фонда за пољопривреду града Зајечара (у даљем тексту "Правилник") који доноси Комисија након усвајања Програма. Комисија доноси Одлуку о додели подстицајних средстава за подршку активностима везаним за рурални туризам из буџета града Зајечара у складу са одредбама Правилника за 2025. годину, до утрошка средстава од 600.000,00 динара. Уколико се предвиђена средства по предметном конкурс у утроше у потпуности, преостали део ће се усмерити на наредни Конкурс. На основу Одлуке Комисије, град Зајечар и носилац пољопривредног газдинства, коме су одобрена средства, закључују Уговор којим уређују начин реализације, међусобна права и обавезе, а у складу са законом. Исплату средстава за подстицаје одобрава Градоначелник града Зајечара. Уговором утврђени износи уплаћују се на текући рачун корисника код пословне банке. Захтев за одобравање права на подстицаје који није поднет од стране носиоца регистрованог пољопривредног домаћинства, преурањен или неблаговремен захтев, захтев послат факсом или електронском поштом, захтев са документацијом која не гласи на подносиоца, Комисија одбацује без разматрања. Стручне и административне послове за спровођење ове мере обавља Одељење за друштвене делатности Градске управе града Зајечара.

2.5. Назив и шифра мере: 305 Развој техничко - технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју

2.5.1. Образложење: Ова мера омогућава одрживи развој пољопривреде и руралних подручја и заснована је на примени и праћењу нових технологија, стручном усавшавању и константном трансферу знања и информација, а у складу са Планом развоја града Зајечара од 2023. до 2029. године. Један од основних ограничавајућих фактора за бржи развој пољопривреде и повећање конкурентности фармера представља недовољан ниво њиховог знања. Из тог разлога, фармери нису у стању да самостално, без стручне помоћи примењују иновације и нове технологије у производњи. Чињеница да свега 2-3% фармера имају стечено средње или високо образовање из области пољопривреде указује на неопходност посвећивања веће пажње овом сегменту унапређења пољопривредне производње. Досадашњи приступ теоријске обуке фармера путем предавања је одузео много времена, али није дао очекиване резултате. Искуства међутим указују да се много бољи резултати у едукацији фармера постижу „ширењем добре праксе“ кроз демонстрацију и показивање резултата добијених применом нових технологија радом на терену. Реализација истраживачко-развојних пројеката се одвија кроз примену нових и одговарајућих техника и технологија на имању фармера, на лицу места, а у складу са могућностима које пружају природни ресурси, техничким могућностима фармера и потребама које фарма има за успешно обављање своје делатности. Овакви пројекти се реализују кроз практичне и теоријске сегменте који се спроводе на фармама и у којима су фармери активни учесници и реализатори активности. Средства за ову меру опредељена су за креирање нових знања у складу са стварним потребама крајњих корисника, имплементацију постојећих знања и трансфер знања међусобним повезивањем креатора знања и њиховим повезивањем са пољопривредним стручњацима, фармерима, малим и средњим предузећима и другим актерима руралне заједнице.

2.5.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Повећање доступности и квалитета знања. Специфични циљеви: Повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва, примена нових технологија и иновација.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су носиоци породичног пољопривредног газдинства

уписаног у регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом, који се баве сточарством и пчеларством на територији града Зајечара. Научно истраживачка институција коју ангажује ЈЛС да реализује пројекат има функцију извршиоца мере.

2.5.5. **Економска одрживост:** За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.5.6. **Општи критеријуми за кориснике:** Крајњи корисник (регистровано пољопривредно газдинство) мора да буде у активном статусу са територије града Зајечара. Институција која реализује пројекат мора да буде уписана у одговарајући регистар научно истраживачких установа и да испуњава све законске услове.

2.5.7. **Специфични критеријуми:** Нема специфичних критеријума.

2.5.8. **Листа инвестиција у оквиру мере:**

2.5.9. **Критеријуми селекције:**

2.5.10. **Интензитет помоћи:** Инвестиције у оквиру ове мере се финансирају до 100% учешћа.

2.5.11. **Индикатори/показатељи:**

Редни број	Назив показатеља
1	Број изведених демонстрација (огледа) - иновација

2.5.12. **Административна процедура:** Мера - развој техничко - технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју биће спроведена од стране Градске управе града Зајечара. Мера ће бити спроведена на основу јавне набавке услуга за спровођење развојног пројекта. Исплата средстава врши се уплатом на текући рачун корисника и извршиоца пројекта. Крајњи корисници ове мере (регистрована пољопривредна газдинства са територије града Зајечара) могу у току једне календарске године користити и остале мере руралног развоја.

2.6. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.6.1. **Образложење:** Град Зајечар ће у 2025. години финансијски подржати реализацију мере 402. са 1.500.000,00 динара. За инвестицију 402.1. - Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања планирано је 1.000.000,00 динара. Кроз ову инвестицију могу се реализовати посете пољопривредним сајмовима, изложбама, манифестацијама као и студијска путовања у земљи и иностранству. На тај начин утиче се на квалитет и побољшање услова живота у сеоским срединама, на конкурентност у пољопривреди, организационо јачање пољопривредне производње, као и на примену иновација у пољопривреди. Овом мером утицаће се на стицања знања и вештина и упознавања са новим технологијама у области пољопривреде и руралног развоја. Реализацијом ове мере покривају се трошкови организације, путовања и смештаја учесника сајмова и изложби. Предвиђено је и покривање трошкова кетеринга приликом организовања стручних едукација, изложби из области пољопривреде и сајмова. Трошкови организовања студијских посета удружењима и задругама у области проширења знања и повезивања на тему пољопривреде, руралног развоја и туризма - могу укључивати трошкове организације, путовања и смештаја учесника. Инвестицију 402.2. - Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности град Зајечар ће у 2025. години финансијски подржати са 500.000,00 динара. Одрживи развој пољопривреде и руралног подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално без стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. Град Зајечар и ПСС

„Агрознање“ са којом Град Зајечар традиционално има добру сарадњу, већ годинама су носиоци едукативних и информативно промотивних активности у руралним срединама. Облици стицања нових знања - стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју града Зајечара. Организовање стручних предавања, саветовања и трибина из области пољопривреде планира се ван вегетационог периода (у току зиме) из области воћарства, сточарства, повртарства, пчеларства и др. грана пољопривреде, за које наши пољопривредници покажу интересовање. Коришћење интернета у сврхе добијања информација везаних за конкурсе, јавне позиве, обуке, сајмове, и свега онога чиме се локална самоуправа из области пољопривреде бави, је на веома ниском новоу. Обзиром да се у 2025. години наставља процес имплементације платформе Е-аграр, веома је важно радити и на дигиталном описмењавању пољопривредних произвођача кроз разне едукације и радионице.

2.6.2. Циљеви мере: Општи циљеви су: одрживи развој, заштита свих ресурса; смањење миграције становништва са циљем да се млади задрже на селу, да покрену сопствени бизнис и заснују породицу; повезивање свих чиниоца и актера локалног агросектора; доступност информацијама; повећање информисаности пољопривредних произвођача; повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва; примена нових технологија и иновација. Специфични циљеви су: проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања; јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем; едукација и упознавање са савременим трендовима и достигнућима у пољопривредној производњи, као и правилна, правовремена примена знања; циљ студијског путовања у земљи и иностранству је да се пољопривредници као и остале заинтересоване стране упознају са искуствима у интензивној и еколошки прихватљивој пољопривредној производњи и примерима добре праксе;

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није примењиво.

2.6.4. Крајњи корисници: Пољопривредни произвођачи уписани у Регистар пољопривредних газдинстава са територије града Зајечара; Удружења, задруге пољопривредних произвођача и стручне саветодавне службе за пољопривреду са територије града Зајечара; Предузетници и правна лица за пружање саветодавних и других услуга (превоз, опрема, штампа, угоститељство, услуге смештаја и сл.)

2.6.5. Економска одрживост: За реализацију инвестиције 402.1. није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања. За реализацију инвестиције 402.2. потребно је да овлашћена организација достави Програм планираних едукација и радионица за 2025. годину.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Пољопривредни произвођачи уписани у Регистар пољопривредних газдинстава на територији града Зајечара. Ако корисник није физичко лице, мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа, Регистар иновационих организација или Регистар удружења).

2.6.7. Специфични критеријуми: Приликом организовања студијске посете (у земљи или иностранству) или посете сајму, предност ће имати млађи пољопривредници. Приликом ангажовања предузетника и правних лица за пружање саветодавних и других услуга, предност ће имати правни субјекти са територије града Зајечара.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмове, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.6.9. Критеријуми

селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења пријаве	да	

2.6.10. **Интензитет помоћи:** Буџетски фонд за развој пољопривреде града Зајечара меру 402. Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју финансира до утрошка планираних средстава, са учешћем од 100%.

2.6.11. **Индикатори/показатељи:**

Редни број	Назив показатеља
1	Број подржаних манифестација
2	Број организованих и посећених манифестација, сајмова, изложби и студијских путовања
3	Укупан број одржаних едукација/радионица

2.6.12. **Административна процедура:** Реализација инвестиције - 402.1. Информативне активности:сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања Биће спроведена од стране ЈЛС - одељење за привреду и друштвене делатности, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара која је одговорна за реализацију ове мере. Средства за ову намену користиће се за: финансирање и подршку организацији студијских путовања у земљи и иностранству, стручних скупова, изложби, конференција, семинара, предавања, стручних радионица, тренинга и информативних активности и обиласка пољопривредних сајмова које су везане за стручно и техничко унапређење сеоског становништва, пољопривредних произвођача, привредних субјеката из области пољопривредне производње и пољопривредних стручњака. Приликом организовања одласка на сајам пољопривреде или студијско путовање, Комисија ће упутити позив за прикупљање Пријава заинтересованих пољопривредних произвођача на основу којих ће се урадити ранг листа према утврђеним критеријумима из позива. У предвиђеном року Комисија доноси Решење о броју пољопривредних произвођача за које се организује одлазак на сајам или студијско путовање за прихватљиве трошкове до утрошка средстава предвиђених за ову меру а према утврђеним критеријумима за ову меру. Град Зајечар овом мером подржаће наступ на изложбама као и излагање на сајмовима из области пољопривреде. Избор пружаоца услуга (превоз, кетеринг, штампа промо материјала...) вршиће се у складу са законом о јавним набавкама ("СЛ. гласник РС" , бр.91/2019). Реализација инвестиције - 402.2. Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности. Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС - одељење за привреду и друштвене делатности. Пружаоци услуга морају да испуне услове за обављање саветодавних послова у пољопривреди у складу са законом којим се уређују саветодавни послови и стручни послови у области пољопривреде. Предност ће имати пружаоци услуга са територије града Зајечара. Избор пружаоца услуге вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама ("СЛ. гласник РС" , бр.91/2019). Средства за меру 402. предлаже Комисија за подстицање развоја пољопривреде града Зајечара, а исплату одобрава Градоначелник града Зајечара. Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају услужном центру Градске управе Зајечар или поштом на адресу: Град Зајечар, Трг ослобођења број 1, 19000 Зајечар. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Уколико се предвиђена средства по предметном конкурс не утроше у потпуности, преостали део ће се усмерити на наредни Конкурс Буџетског фонда за пољопривреду који ће се расписати до краја године у оквиру мере. Одобрена подстицајна средства уплатиће се на наменски рачун овлашћене организације која је одабрана у поступку јавне набавке. Овлашћена организација дужна је да до краја године Комисији достави коначан извештај о реализацији мере.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Зајечарска област	рзс*
Град или општина		рзс*
Површина	1069 km ²	рзс*
Број насеља	42	рзс*
Број катастарских општина	41	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	2 (Мариновац, Ласово)	
Демографски показатељи		
Број становника	47991	рзс**
Број домаћинства	19206	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	44.8	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-9,86	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-19,57	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	11.19%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	29.15%	рзс**
Просечна старост	48.16	рзс*
Индекс старења	1.85	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	9.12%	рзс*
Основно образовање (%)	23.75%	рзс*
Средње образовање (%)	49.35%	рзс*
Више и високо образовање (%)	17.52%	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	41%	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско - планинско подручје са зајечарском котлином у центру	Интерни

Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	На основу педолошке карте и студије земљишта Тимочке крајине, дефинисано је преко преко 50 типова земљишта, али основу чине највећим делом смонице, смеђе кисело земљиште и алувијална земљишта у долинама река. Највећи део пољопривредног земљишта на територији града Зајечара је пете класе или 27,5%, затим шесте класе или 25,2% и четврте класе 18,4%.	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Континентални климатски појас, клима је влажно умерена, са топлим и сувим летом и умерено хладном зимама	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	560 mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	12.6oC	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Црни Тимок, Бели Тимок, Тимок и мањи водотокови (Лубничка река, Леновачка река, Грлишка, Ласовачка река и др.). Постоје и четири вештачка (акумулациона) језера: Грлишко, Рготско, Глоговичко и језеро Совинац као и два термо-минерална извора, Гамзиградска Бања и Николичево	Интерни
Површина под шумом (ha)	28.233 ха	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	26,40%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	5.05 ха	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	8458 m3	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	4979	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	4506	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	4492	
- правна лица и предузетници (%)	14	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	29.474 ха	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	27,57%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	Оранице и баште 20.109 ха 68%; ливаде и пашњаци 7.050ха 24%; воћњаци 1709ха 5,7%; виногради 371 ха 1,2%; остало 234ха1,1% (*попис пољопривреде 2023)	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	Жита 13.647 ха; крмно биље 4.805 ха; поврће 233 ха; индустријско биље 1066 ха (*попис пољопривреде 2023)	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	5,9 ха	рзс***

Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	7141.35ха	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	/	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	780	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	/	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	1096 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	7580.39 ха	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	3663.86 ха	Интерни
- физичка лица (%)	27.57 ха - 0.55%	Интерни
- правна лица (%)	710.63 ха - 14.26%	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 4636; свиње 11293; овце 10415; козе 2804; живина 61586; кошнице пчела 23844; (*попис пољопривреде 2023)	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори, комбајни, прикључне машине (број) Трактори 9235 комбајни 498 прикључне машине 21455	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	За стоку 14383. За складиштење пољопривредних производа 8273 (*попис пољопривреде 2012)	рзс***
сушаре, стакленици и пластеници (број)	нема података	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Мин. Ђубриво 13700 ха, 4389 ПГ; стајњак 3083 ха 2933 ПГ; средства за заштиту биља 10566 ха 4 145 ПГ (*попис пољопривреде 2012)	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	11804 (*попис пољопривреде 2023)	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	На ПГ 11649, правно лице 155	рзс***
Годишње радне јединице (број)	6.956	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	Удружења 4 -Удружење пчелара „Зајечар“, -Удружење пчелара „Грљан“, -Удружење воћара „Нектар“ и - Удружење воћара „Зајечарско воће	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	нема података	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	нема података	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
Саобраћајна инфраструктура		

Дужина путева(km)	520 км	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	17.305 прикључака	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	12.102 прикључака	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	2.270 м3	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	ПД за дистрибуцију ел. Енергије „Југоисток“ ДОО Ниш ЕД Зајечар	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	42	рзс*
Број становника на једног лекара	291	рзс*
Број корисника социјалне заштите	5.184	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	196	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	696	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Број ноћења 51.226. Број туриста 13.577	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	Да; ПССС Агрознање	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	2946	ПССС

І бр. _____ 2025
У Зајечару, _____ 2025.године

СКУПШТИНА ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Стефан Занков

Образложење

Чланом 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју прописано је да органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 13. став 3. истог Закона прописано је да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја обезбеђују у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и користе се у складу са програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

Чланом 13. став 4. истог Закона прописано је да програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност министарства.

Чланом 7. Одлуке о оснивању Буџетског фонда за развој пољопривреде града Зајечара прописано је да се средства остварена у Фонду користе у складу са Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији Града Зајечара, који доноси Скупштина града Зајечара за текућу годину, уз претходну сагласност Министарства надлежног за послове пољопривреде.

Чланом 8. Одлуке о оснивању Буџетског фонда за развој пољопривреде града Зајечара прописано је да о додели средстава Фонда одлучује Комисија за подстицање развоја пољопривреде.

Чланом 9. Одлуке о оснивању Буџетског фонда за развој пољопривреде града Зајечара прописано је да је задатак Комисије да сачини Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији града Зајечара. Истим чланом прописано је и да свој рад Комисија одговара Градском већу града Зајечара.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, **Решењем број:000488195 2025 14840 007 000 000 001 од 25 фебруара 2025. године**, дало је претходну сагласност на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Зајечар за 2025. годину, са образложењем да су средства обезбеђена у буџету града Зајечара као и да мере нису у супротности са Законом.

На основу напред наведеног, Градско веће града Зајечара предлаже Скупштини града Зајечара да усвоји Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији града Зајечара за 2025. годину, као у предлогу.

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Владимир Виденовић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Број: 000488195 2025 14840 007 000 000 001
Датум: 25. фебруар 2025. године
Београд
Немањина 22-26

На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23 и 94/24),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

РЕШЕЊЕ

о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Зајечар за 2025. годину

I

Даје се претходна сагласност на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Зајечар за 2025. годину (у прилогу Решења и чини његов саставни део), који је овом министарству доставила Градска управа града Зајечара дописом IV број: 320-3 од 6. фебруара 2025. године.

II

Ово решење доставити Градској управи града Зајечара, на даљу надлежност.

Образложење

Градска управа града Зајечара дописом IV број: 320-3 од 6. фебруара 2025. године, доставила је Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, ради давања претходне сагласности, Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Зајечар за 2025. годину (у даљем тексту: Предлог програма).

Чланом 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23 и 94/24; у даљем тексту: Закон), прописано је да органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, осим директних плаћања, а која се не односе на регресе за трошкове складиштења у јавним складиштима и регресе за репродуктивни материјал

и то само за вештачко осемењавање, као и мере политике руралног развоја за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 13. став 3. Закона прописано је да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја обезбеђују у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и користе се у складу са програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

Одредбом члана 13. став 4. Закона прописано је да програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Чланом 13. став 5. Закона прописано је да подршка спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја у аутономној покрајини и јединицама локалне самоуправе не може бити у супротности са Националним програмом за рурални развој и Националним програмом за пољопривреду.

Имајући у виду чињеницу да нису донети горенаведени национални програми за следећи програмски период, не постоји важећи национални програм са којим је могуће извршити упоређивање достављеног предлога програма, односно утврдити усклађеност мера подршке које су наведене у достављеном предлогу програма.

Имајући у виду да су достављеним предлогом програма утврђене мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Зајечар, да су средства обезбеђена у буџету града Зајечара, као и да мере утврђене Предлогом програма нису у супротности са одредбом члана 13. став 1. Закона, којим је јасно прописано које врсте мера подршке не могу да утврђују органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, решено је као у диспозитиву.

МИНИСТАР

др Александар Мартиновић

